

KOMISJA HISTORYCZNA CHORĄGWI ŚLĄSKIEJ ZHP

HARCERSTWO ŚLĄSKIE W SŁUŻBIE NIEPODLEGŁEJ Miejsca pamięci

Opracowanie w ramach
„Kampanii BOHATER”

Chorągiew Śląska
Związku Harcerstwa Polskiego

Zeszyty historyczne 1
Katowice 2022

Niniejsze opracowanie ma na celu przedstawienie miejsc związanych z naszymi bohaterami spod znaku lilijki.

Wpisuje się ono w przyjętą i realizowaną w tym roku przez Chorągiew Śląską ZHP „Kampanię Bohater”.

Mamy nadzieję, że opracowanie to będzie inspiracją do pracy z bohaterem w drużynach, gawęd, kominków.

POMNIK KU CZCI HARCERZY I HARCEREK POLEGŁYCH W LATACH 1939 – 1945

Opracowała:
hm. Elżbieta TABACKA

MOST I POMNIK w Bielsku-Białej
upamiętniający druha MIECZYŚLAWA PIEKIEŁKĘ

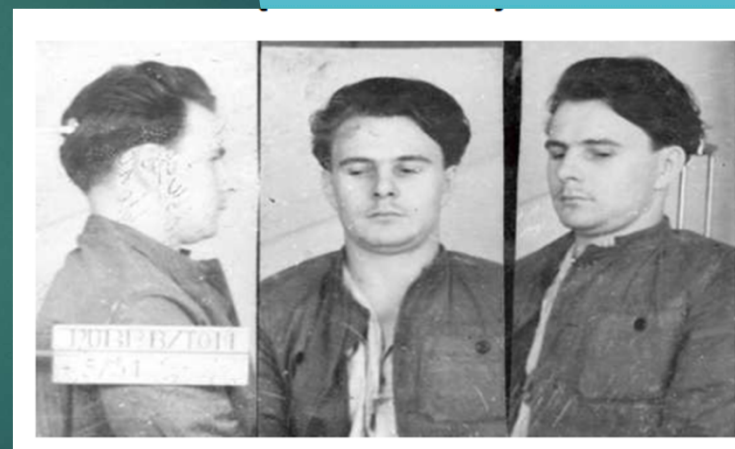
Opracowały:
hm. Ewa KOSSOWSKA
hm. Teresa CEREMUGA

Harcerstwo w Gimnazjum Polskim w Bytomiu w latach 1934–1939

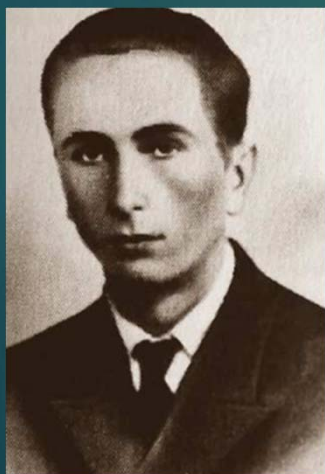
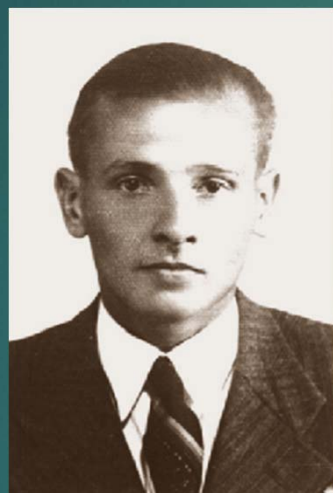
Opracował:
phm. Tomasz ŚMIAŁEK

Tablica upamiętniająca członków młodzieżowej organizacji antykomunistycznej
Podziemnej Organizacji Harcerstwa Polskiego w Chorzowie

Opracowała:
hm. Maria STANGRECKA

Wydarzyło się w Dziedzicach...

Opracowali:
phm. Marlena KOCUR-RADZISZEWSKA
pwd. Zenon WANAT

Związek Orła Białego w Dąbrowie Górniczej

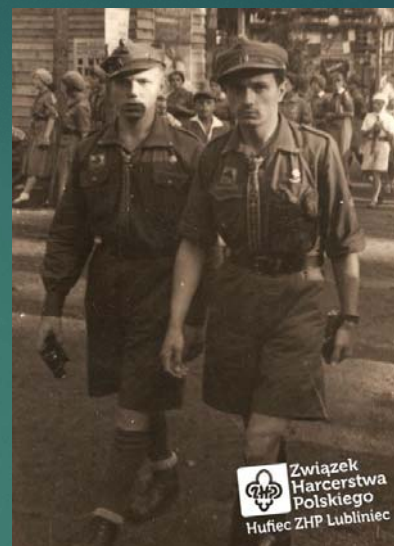
Opracował:
hm. Grzegorz PRZYBYŁAK

Pomnik Powstańców Śląskich w Knurowie

Opracował:
hm. Michał CZERWIŃSKI

Konrad Mańka bohater Hufca ZHP Lubliniec

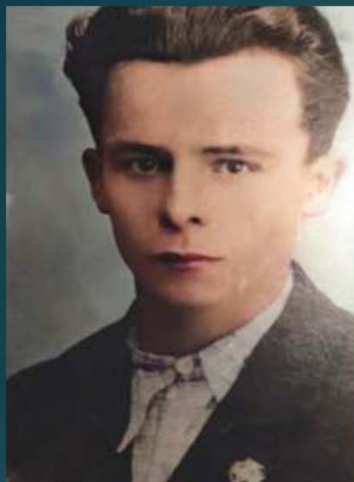
Opracował:
p.wd. Bartłomiej ZBĄCZYŃIAK

Paweł Krawczyk druh z Mikołowa

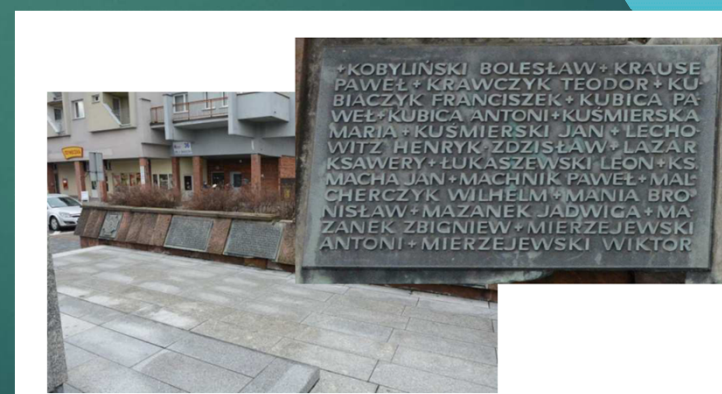
Opracował:
hm. Marian UHEREK

Bohaterowie z Kamienia

Opracowali:
phm. Katarzyna DUSIO-WANAT
pwd. Zenon WANAT

ks. Jan Franciszek Macha Błogostawiony z Rudy Śląskiej

Opracowała:
phm. Katarzyna DUSIO-WANAT

Józef Pukowiec patron rybnickich harcerzy

Opracował:
hm. Marian UHEREK

Stąpnice - Pomnik Nieznanego Żołnierza

Opracował:
hm. Ryszard F. ZAWISZ

BOHATERSKIM HARCERKOM I HARCERZOM HUFCA WODZISŁAW ŚL. I RYDUŁTOWY
POLEGŁYM I ZAMORDOWANYM W LATACH 1939-1945

Dnia 3 maja 1995 r.

POŚWIĘCONO W KOŚCIELE PW.
WNIEBOWZIĘCIA NMP W BIERTUŁTOWACH
TĘ TABLICĘ PAMIĄTKOWĄ
UFUNDOWANĄ STARANIEM HKS WODZISŁAW ŚL.

Opracował:
hm. Ryszard F. ZAWISZ

Harcerskie miejsca pamięci Chorągwi Śląskiej ZHP

Hufiec Lubliniec

Plac Pawła Gołasia
w Lublińcu

Tablica poświęcona harcerzom i harcerkom
Hufca ZHP Lubliniec,
którzy zginęli podczas II Wojny Światowej

Tablica poświęcona
kpt. hm. Eugeniuszowi Stasińskiemu

Tablica poświęcona
księdzu płk. Janowi Szymale – kapelanowi Hufca Lubliniec

Kościół pw. bł. Piotra Jerzego
Frassati w Lublińcu
ul. Jana III Sobieskiego 35

Zespół Szkół nr 1 im. Adama
Mickiewicza w Lublińcu
ul. Jana III Sobieskiego 22

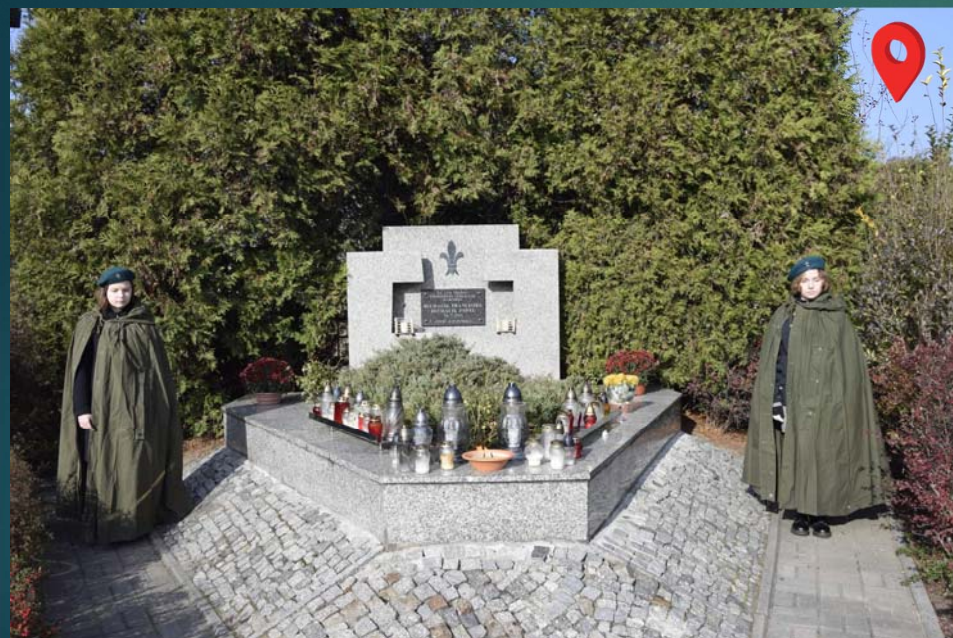
Hufiec Chorzów

Skwer przy
Ul. Gałeczki 36
Chorzów

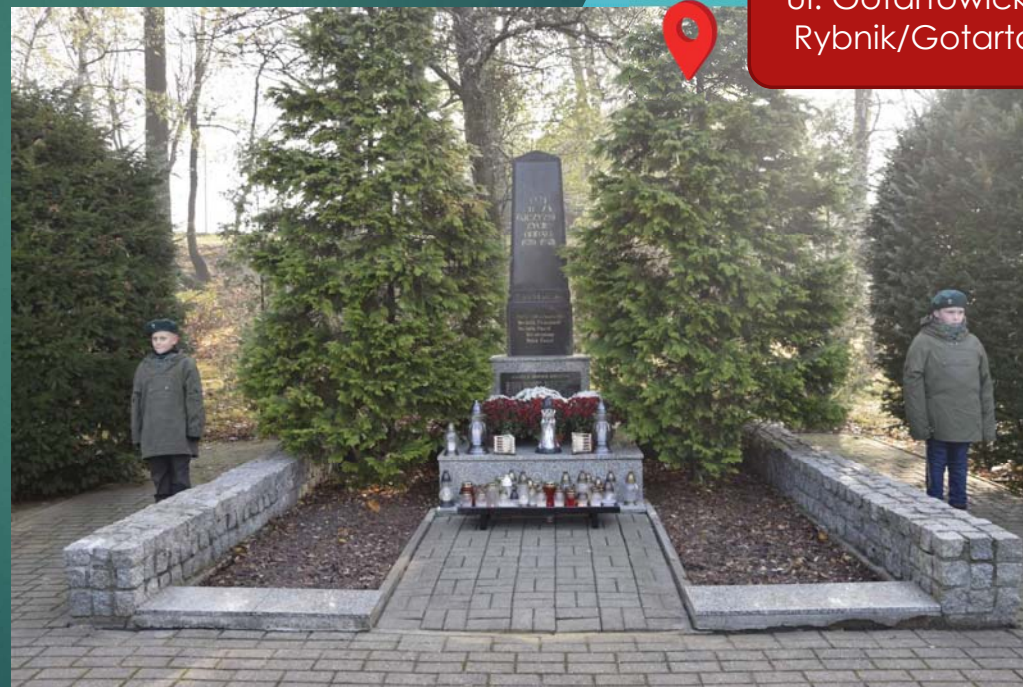
Pomnik poświęcony Bohaterskim harcerzom Chorzowa poległym
w latach 1939-1945

Hufiec Ziemi Rybnickiej

Ul. Bagnista 1
Rybnik/Gotartowice

Pomnik poświęcony harcerzom:
Franciszkowi Buchalikowi
Pawłowi Buchalikowi,
którzy zostali powieszani przez Niemców
14 lipca 1942r.

Ul. Gotartowicka 25A
Rybnik/Gotartowice

Pomnik ku czci harcerzy zamordowanych
przez okupantów niemieckich w latach 1939-1945

Hufiec Ziemi Rybnickiej

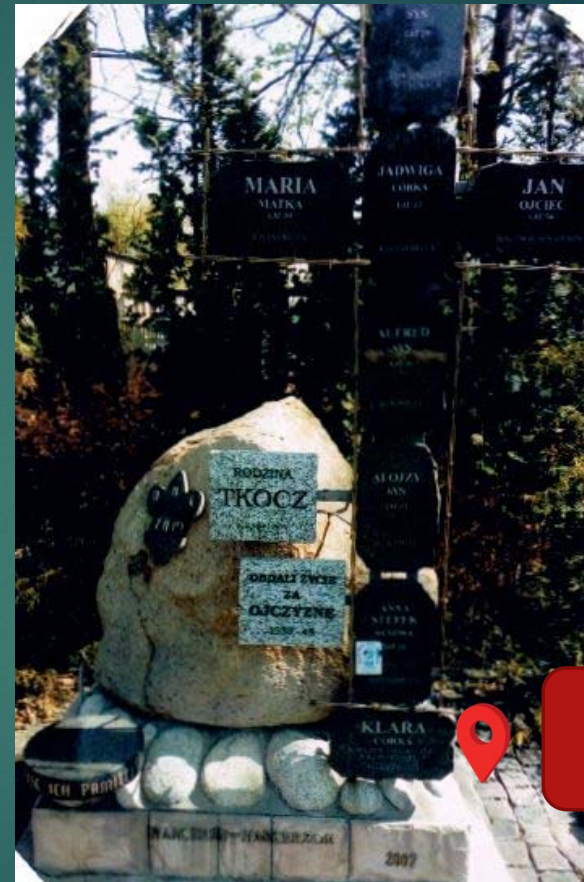
Pomnik ku czci poległych i pomordowanych
w obozach koncentracyjnych w latach 1939-45
a także harcerzy: Józefa Pukowca, Ryszarda
Tkocza Ryszarda i Pawła Koźdonia

Ul. Szulika 1
Rybnik/Chwałowice

Hufiec Ziemi Rybnickiej

Ul. Koźdoniów
Rybnik/Chwałowice

Ul. 1 Maja
Rybnik/Chwałowice

Krzyż upamiętniający miejsce śmierci harcerza IX Drużyny im. T. Kościuszki w Chwałowicach Pawła Koźdonia (12 grudnia 1944r.)

Pomnik (głaz) upamiętniający rodzinę Tkocz, harcerzy, którzy zginęli za Ojczyznę z rąk okupantów niemieckich w latach 1939 - 1945

Hufiec Czechowice-Dziedzice

Pomnik harcerzy i powstańców śląskich rozstrzelanych przez Niemców 1939r.

Cmentarz wojskowy Trzy Dęby
na terenie parku zamkowego
Pszczyna

Hufiec Podbeskidzki

Głaz upamiętniający harcerzy i harcerki biorących udział w Powstaniu Warszawskim

Ul. Piastowska
Bielsko-Biała

Bystra

Głaz z tablicą poświęconą 25 Polakom (w tym 4 harcerzom) rozstrzelanym przez Niemców w listopadzie 1939r.

Cmentarz Komunalny
Ul. Karpacka 162
Kamienica/Bielsko-Biała

Hufiec Podbeskidzki

Pomnik ku czci zamordowanych Polaków
w niemieckich więzieniach i obozach koncentracyjnych,
w tym harcerzy i harcerek z całego Podbeskidzia

Tablica poświęcona pamięci harcerek i harcerzy z Bielska i Białej Krakowskiej,
którzy oddali swe życie za Ojczyznę w latach 1939-1945

Cmentarz Wojskowy
Ul. Saperów 24
Bielsko-Biała

Hufiec Podbeskidzki

Płyta upamiętniającą
hm. Józefa Drożdża – bohatera Hufca Beskidzkiego ZHP

Park Miejski im. Juliusza Słowackiego
Ul. Juliusza Słowackiego 27
Bielsko-Biała

Hufiec Ziemi Cieszyńskiej

Symboliczna mogiła harcerek i harcerzy Podbeskidzia poległych w czasie II wojny światowej

Plac księdza Londzina
Cieszyn

Park Miejski „Pod Wałką”
aleja Jana Łyska
Cieszyn/Błogocice

Pomnik-miejsce pokazowej egzekucji, której dokonali Niemcy 20 marca 1942r. W jej wyniku zostało zamordowanych między innymi 9 harcerzy.

Hufiec Siemianowice Śląskie

plac Skrzeka i Wójcika 5B,
Siemianowice Śląskie

Obelisk z tablicą, miejsce śmierci harcerzy:
Pawła Wójcika i Józefa Skrzeka, którzy tutaj zostali zamordowani
przez Niemców w 1941r.

Ul. Wodzisławska 1A
Żory

Hufiec Żory

Pomnik poświęcony policjantom i oficerom rezerwy Wojska Polskiego z Żor, zamordowanym przez radzieckie NKWD w 1940r. (wśród nich znaleźli się harcerze, członkowie Pogotowia Wojennego Harcerzy)

Hufiec Częstochowa

Szkoła Podstawowa nr 2
Ul. M. Niedziałkowskiego 21
Zawiercie

Tablica upamiętniająca harcerzy poległych w czasie II wojny światowej

Plac Bazyliki Archikatedralnej
Świętej Rodziny
ul. Krakowska 15
Częstochowa

Drzewo upamiętniające bohaterstwo żołnierzy Armii Krajowej i harcerzy Szarych Szeregów Hufca „Rój Obraz”

Hufiec Częstochowa

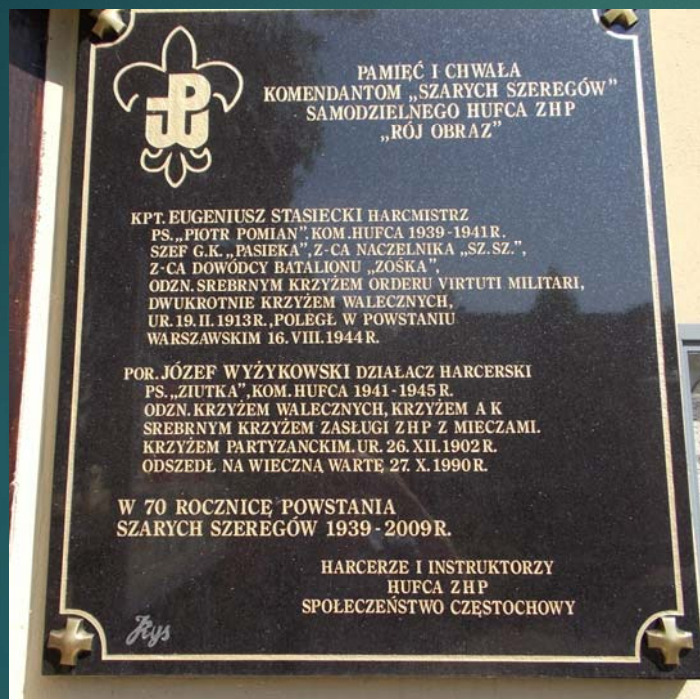
Cmentarz św. Rocha
ul. Świętego Rocha 79
Częstochowa

Miejsce pamięci - płyta poświęcona pamięci członków Szarych Szeregów Ziemi Częstochowskiej, harcerzy i instruktorów poległych w walce z okupantem w latach II wojny światowej 1939 - 1945r.

Hufiec Częstochowa

Kościół Rektoracki
Aleja Najświętszej Maryi Panny 56
Częstochowa

Tablica pamięci Komendantów Szarych Szeregów Samodzielnego Hufca „Rój Obraz”: Eugeniusza Stasieckiego i Jerzego Wyżykowskiego

Tablica pamiątkowa upamiętniająca walkę i śmierć harcerzy i instruktorów Szarych Szeregów Częstochowy w latach 1939-1945

Hufiec Dąbrowa Górnicza

Kościół NMP Anielskiej Pani Dąbrowy
Górnicej i Matki Zagłębia
Ul. Królowej Jadwigi 17
Dąbrowa Górnicza

Tablica pamięci harcerzy 1 DH im. D.Czachowskiego
w Dąbrowie Górniczej,
któzy zginęli w walce o Niepodległość Polski
w latach 1914-1920

Tablica pamięci harcerzy dąbrowskich,
któzy zginęli w czasie II wojny światowej

Tablica pamięci harcerzy 20 DH
z Dąbrowy Górniczej,
któzy zginęli w czasie II wojny światowej

Hufiec Dąbrowa Górnicza

Kościół NMP Anielskiej Pani Dąbrowy
Górnicej i Matki Zagłębia
Ul. Królowej Jadwigi 17
Dąbrowa Górnicza

Budynek Hufca Dąbrowa Górnicza
Ul. Królowej Jadwigi 9
Dąbrowa Górnicza

Tablica upamiętniająca hm. Henryka Glassa
Naczelnika Głównej Kwatery Męskiej ZHP
w latach 1921-1924

Tablica pamięci pdh. Wincentego Bernasika,
poety, twórcy dąbrowskiego hymnu harcerskiego,
zamordowanego w KL Auschwitz 26 lipca 1941r.

Pomnik - miejsce śmierci harcerza phm. Eugeniusza Puza,
powieszono go przez Niemców 12 czerwca 1942r.

ul. Ks Augustynika 9 i 11
Dąbrowa Górnicza

Hufiec Ziemi Wodzisławskiej

Miejsca pamięci związane z bohaterem i założycielem
Drużyny Harcerzy im. Żwirki i Wigury w Czyżowicach
– druhem Konradem Chrobokiem

Kościół pw. Chrystusa Króla
ul. Wiejska 6
Czyżowice

Tablica poświęcona poległym
w III powstaniu Śląskim, ofiarom wojen
oraz ofiarom powojennych represji.

Tablica pamiątkowa
w 80. rocznicę założenia
Drużyny Harcerzy im. Żwirki i Wigury
w Czyżowicach

Skrzyżowanie dróg:
Wodzisławska/Gorzycka/Rogowska
Czyżowice

Tablica pamięci ofiar
III Powstania Śląskiego i II wojny światowej

Hufiec Tarnowskie Góry

Kościół pw. św. Anny
ul. Gliwicka 30
Tarnowskie Góry

Tablica pamięci harcerzy poległych i pomordowanych w II wojnie światowej 1939-1945.

Pomnik wzniesiony dla uczczenia Powstańców Śląskich i harcerzy rozstrzelanych przez hitlerowców w pierwszych dniach II wojny światowej

100 metrów od ulicy w lesie
ul. Armii Krajowej
Tarnowskie Góry

Cmentarz Parafialny
ul. Kościelna 93
Strzybnica

Pomnik ofiar – Powstańców Śląskich i harcerki, rozstrzelanych przez Niemców w lesie pomiędzy Strzybnicą a Pniowicem we wrześniu 1939r.

Hufiec Sosnowiec

Tablica upamiętniająca harcerzy zagłębiowskich, którzy zginęli w walkach o Niepodległość Polski w latach 1914-1920

Bazylika Wniebowzięcia NMP
ul. Kościelna 1
Sosnowiec

Tablica pamiątkowa poświęcona harcerzom Szarych Szeregów „Ul Barbara” – Chorągwi Zagłębiowskiej, którzy podczas II wojny światowej wykazali się bohaterską postawą w walce z niemieckim okupantem

Kościół Św. Józefa Rzemieślnika
ul. Smutna 5
Sosnowiec

Hufiec Ziemi Gliwickiej

Plac przy Kościele pw. Wszystkich Świętych
ul. Kościelna 4
Gliwice

Tablica upamiętniająca harcerzy i harcerki gliwickich – poległych, zaginionych, zamęczonych i zmarłych w latach 1920-2020

Tablica pamiątkowa poświęcona twórcom harcerstwa gliwickiego – rodzinom Grzbielów i Powiecka

Zespół Szkół im. Janusza Korczaka
ul. Dolnej Wsi 74
Gliwice

Hufiec Bytom

Szkoła Podstawowa nr 5
ul. Aleja Legionów 6
Bytom

Tablica upamiętniająca harcerkę - Paulinę Maciejowską,
założycielkę w 1913r w Płocku
I Żeńskiej Drużyny Skautek im. Zofii Chrzanowskiej,
w latach 1917-1920 komendantkę okręgu III-B ZHP w Płocku,
zamordowaną w 11 listopada 1920r. w bytomskim więzieniu.

Mur Aresztu Śledczego
od ulicy M. Kopernika
Katowice

Hufiec Katowice

Tablica upamiętniająca druha hm. Józefa Pukowca
Komendanta Tajnej Chorągwi Śląskiej Harcerzy
w latach 1939-1942
zamordowanego 14 sierpnia 1942r.

Tablica pamięci – druhny hm. Józefa Kantor, założycielki
i drużynowej Tajnej Drużyny Starszych Harcerek „Mury”
w obozie KL Ravensbrück.

Szkoła Podstawowej nr 42
ul. Wiosny Ludów 22
Katowice/Szopienice

Park im. Tadeusza Kościuszki
ul. Kościuszki
Katowice

Hufiec Katowice

Głaz, tablica oraz wieża upamiętniająca harcerzy i harcerki, którzy oddali życie w walce z Niemcami we wrześniu 1939

Archikatedra Chrystusa Króla
ul. Plebiscytowa 49A
Katowice

Tablica pamiątkowa poświęcona harcerkom i harcerzom śląskim, poległym i zamęczonym w latach 1939-1945